



13. juli 2016

EM2016/110

I henhold til § 33 pkt. 1 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg hermed følgende beslutningsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest til EM 2017 pålægges at fremlægge et forslag, hvorefter der vil kunne ske hel eller delvis eftergivelse af fåreholderes gæld, ved salg eller overdragelse af fåreholdersteder.

(Medlem af Inatsisartut Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Der er nu gået flere år, hvor holdningen om at gøre fåreholder bedrifterne rentable har været den overordnede holdning.

Der er ligeledes gået flere år, hvor fåreholderbedrifterne, der ellers har fundamentet til at kunne drive bedrifterne rentable, har været tyngt af gammelt gæld, som de har arvet fra de tidligere ejere.

Vi ved alle, at gæld kan gøre indtjening vanskelig. Vi er også flere, der har lovet at arbejde for udvikling af fåreholdererhvervet, så nu har vi mulighed for at gøre det rentabelt ved handling og udrydde det der egentlig er i vejen.

I rapporten om *Målrettet støtte til det grønlandske landbrug*¹ anbefales det med følgende ordlyd:

Derudover anbefaler vi, at der ses på mulighederne for at eftergive gæld for landbrug, der tynges af gammel gæld, fx gæld fra tidligere ejere af landbruget som den nuværende ejer har overtaget.

Såfremt forslaget godkendes, er midler der er erhvervet gennem ESU-lån, hvori der er særskilte bestemmelser i lovgivningen også berøres. Hvis der ikke tages fat på det område, kan der ikke ske ændringer i forholdene. Hvis det er vores fælles holdning at der skal ske ændringer, bør vi holde fast. Vi kan således bane vejen for at beholde den omsætning som erhvervet genererer indenfor landet, og således omgå at vi skal til at betale for import af noget vi selv kunne producere.

Fåreholdere har ifølge *Nunalerineq pillugu ESU-mik nassuiaat*² i alt gæld for 26 millioner kroner. Ifølge Landbrugskommissionen³ er den mindste gæld for en landmand 79.472,- kr.

¹ *Målrettet støtte til det grønlandske landbrug* udarbejdet af CE Copenhagen Economics til Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug 25. april 2016

² *Nunalerineq pillugu nassiaat* Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug april 2016

³ *Landbrugskommissionens betænkning februar 2014*

hvor den største gæld er på 1.656.134,- kr. Gennemsnitligt er gælden pr landmand 735.000 kr.

Det er de færreste som er i gang med at sælge deres fårehold. Det er netop dem som sælger deres fåreavl hvor gælden videreføres til køberen som forslaget har i sinde at afhjælpe.

Fårehold og landbrug bør betragtes særskilt i forhold til at Selvstyret bør være med til oprettelsen af en eftergivelse af gæld, end f.eks. fiskere og fangere på baggrund af at fårehold kræver større landbaserede anlæg.

Der er nu gået flere år, hvor holdningen om at gøre fåreholder bedrifterne rentable er flere gange blevet behandlet fra Inatsisartuts talerstol. Så det er nødvendigt med en sikring af erhvervet. Det er nødvendigt med handling. Jeg håber at medlemmerne af Inatsisartut tilslutter sig forslaget.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for de offentlige:

Som anført i begrundelsen er den samlede gæld i fåreholdererhvervet ca. 26 mio. kr. Såfremt samtlige fåreholdere besluttede at sælge eller overdrage deres bedrifter på en gang, ville det derfor være et ganske stort beløb, som skulle eftergives. Realistisk set vil antallet af salg eller overdragelser ligge på et væsentligt lavere niveau.

En mulighed for at få hel- eller delvis eftergivelse ved salg og overdragelse vil dog kunne accelerere et generationsskifte i erhvervet, hvorfor antallet af salg/overdragelser kan tænkes at vokse fra det nuværende niveau med indførelse af en gældseftergivelsesmulighed. De administrative opgaver der skal løftes i forbindelse med forslagets gennemførelse forventes at udgøre et halvt AC årsværk (250.000 kr.) Dertil kommer, at der skal ske en løbende behandling af eftergivelsessager i takt med at erhvervet benytter mulighederne for gældseftergivelse. Dette forventes at kunne løftes inden for den eksisterende ramme.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser overfor de private næringsdrivende:

Det vil blive nemmere for nye fåreholdere at etablere et rentabelt erhverv uden at de skal betale forgængerens gæld. Der åbnes op for en konsolidering i landbruget, som kan medvirke til at øge produktiviteten og forbedre de tilbageværende landbrugs økonomi. Det vil sikre bedre muligheder for opretholdelsen af fårehold, der også er med til at sikre en selvåren forsyning af kød til Grønland og formindske import af kød.

Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser overfor borgerne: